

Bijeenkomst Afsluitdijk over duurzame energie / gebiedsontwikkeling

Verslag van de tweede bijeenkomst van 8 juni 2017

Rijkswaterstaat en De Nieuwe Afsluitdijk (DNA) organiseerden op 8 juni 2017 van 20.00 – 22.00 uur een bijeenkomst voor bewoners, bedrijven en andere belangstellenden in Informatiecentrum 'De Afsluitdijk' op Kornwerderzand. De bijeenkomst ging over de opgave van Rijkswaterstaat voor een energieneutrale Afsluitdijk en was een vervolg op de bijeenkomst van 2 mei waarin ook de brede ontwikkeling voor het gebied Makkum-Zurich besproken is. De bijeenkomst stond onder leiding van onafhankelijk gespreksleider Jannemarie de Jonge. Voor een toelichting waren medewerkers van Rijkswaterstaat, De Nieuwe Afsluitdijk, provincie Fryslân en de gemeenten Súdwest-Fryslân en Hollands Kroon aanwezig. De lijst met deelnemers vanuit het gebied is bijgevoegd.

Jannemarie de Jonge heet iedereen namens Rijkswaterstaat en DNA welkom voor deze bijeenkomst over de opgave van Rijkswaterstaat voor een energieneutrale Afsluitdijk. In de eerste bijeenkomst op 2 mei 2017 zijn veel onderwerpen aangesneden en vragen gesteld. Met dat huiswerk is Rijkswaterstaat aan de slag gegaan: uitzoekwerk en tal van individuele gesprekken. Vanavond geeft Rijkswaterstaat een reactie. Vervolgens gaan wij met elkaar in gesprek aan drie tafels voor de deelgebieden Den Oever, Breezanddijk en Zurich. Als laatste komt het vervolgproces aan bod.

1. Presentaties over de onderwerpen duurzame energie, ecologie en ruimtelijke inpassing

Namens Rijkswaterstaat gaan drie deskundigen, Pieter Vlaar (duurzame energie), Patrick Bakelaar (ecologie) en Yttje Feddes (ruimtelijk ontwerp), in op de vragen en de opmerkingen die in de bijeenkomst van 2 mei zijn gemaakt. Hun presentaties zijn bij dit verslag gevoegd. Vanuit de zaal zijn over de volgende punten opmerkingen gemaakt:

- Waarom een proef met drijvende panelen op zulk ruw water bij Breezanddijk uitvoeren; wie gaat die proeven doen? Pieter Vlaar legt uit dat Breezanddijk één van de opties is; er zijn ook andere plekken in Nederland in beeld. ECN is trekker in samenwerking met andere Nederlandse partijen.

- Hoe komt een onderstation op Zurich er uit te zien en komen er dan ook hoogspanningsmasten? Jan Doornbos van DNA geeft als antwoord dat het niet vaststaat waar een nieuw transformatorstation komt te staan en hoe die er uit zal zien. In ieder geval gaat het om ondergrondse kabels en komen er geen hoogspanningsmasten.
- Waarom geen extra windturbines om de energie duurzaam op te wekken? Joost van de Beek, projectmanager van Rijkswaterstaat, heeft hierover de directie van Windpark Fryslân benaderd. Binnen de planologische ruimte (over plaats, hoogte en aantal turbines) zorgt het Windpark voor een optimale invulling. Voor extra opwekking, boven die optimale invulling, hebben ze helaas geen ruimte / geen mogelijkheden. Dat geldt ook voor de andere windparken zoals in de Wieringermeer.
- Is de opgewekte energie wel nodig, kan het niet elders opgewekt worden? Pieter Vlaar legt uit dat de duurzame energie van de zonnevelden niet rechtstreeks aan de pompen wordt geleverd, maar dat er sprake is van 'saldere' via het publieke energienet. De op de kaarten aangegeven oppervlakten zonneveld zijn -uitgaande van de huidige technologie en kennis- echt nodig om de Afsluitdijk energieneutraal te maken. De innovatie op het water is te beschouwen als 'bonus'. Als over een aantal jaren die technologie zich heeft bewezen, kan die mogelijkheid worden benut.
- Gewezen wordt op de rijke natuurwaarden voor vogels en vleermuizen. De kustlijn is een soort 'Route du Soleil' voor trekvogels. Patrick Bakelaar maakt graag gebruik van alle kennis bij het onderzoek dat zijn bureau in juni en juli uitvoert. Voor panelen op water zal hij ook nagaan of die meerwaarde voor de natuur kunnen hebben: schuilplek, luwte, aanhechting onder water.

2. Bespreking van de mogelijkheden per deelgebied

Aan drie tafels worden de mogelijkheden per deelgebied besproken. De discussie wordt na afloop als volgt gerapporteerd:

Den Oever (rapporteur Gerbrand Naeff, Rijkswaterstaat)

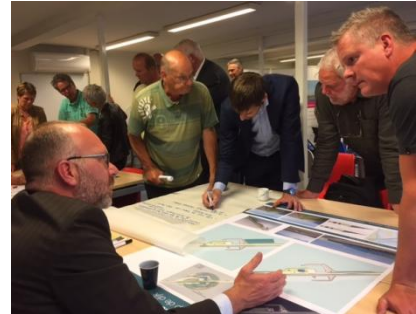
- Om rekening mee te houden: de calamiteitendoorsteek (kruislingse verbinding tussen de rijbanen) vlak bij de toerit van de Afsluitdijk; schaduw van de bomen, die absoluut moeten blijven staan in de buurt van de woningen aan de Sluismeester A. de Visserstraat; de beschutting voor het recreatiestrandje en de tien camperplaatsen aan de Zuiderhaven.
- De locaties op het sluissterrein zijn prima. Kijk ook naar mogelijkheden op de voorhavendijk.
- Verwachting dat kappen van bomen zal leiden tot meer geluid van de A7 voor de woningen aan de Sluismeester A. de Visserstraat, tot meer fijn stof en tot meer zicht op het wegverkeer.
- Gebruik van het weiland langs de A7 gaat ten koste van winning van gras voor dieren en van de mestrechten voor de betrokken veehouder.
- Zuidelijk deel van dit weiland valt in het zicht van de bewoner in de aangrenzende woonboot. In dit gebied zijn ook natuurwaarden – regelmatig worden daar roofvogels en vleermuizen gezien.

- Geeft de westelijke strook langs de A7 reflectie van zonlicht voor de bewoner van de nabijgelegen boerderij?
- De invulling met zonneveld past niet goed bij het karakter van het eiland Wieringen / wens van verbetering van het zicht vanaf de A7 op de Zuiderhaven wordt niet door iedereen gedeeld.

Breezanddijk (rapporteur Richard Schmull, Rijkswaterstaat)

- Geen gezicht, die zonnevelden. Zet in Nederland in op windenergie, want het waait hier veel en in Zuid-Europa op zon, want die heeft daar veel meer kracht.
- Mooi, die panelen op het talud. Duidelijke markering van Breezanddijk als innovatief gebied.
- Suggesties: land maken voor zonnepanelen, maak zoveel mogelijk gebruik van blue energy.

Zurich (Rapporteur Ytje Feddes, ruimtelijk ontwerper voor Rijkswaterstaat)

- Het belang van het bos (vanuit oogpunt van natuur, cultuurhistorie, recreatie) in het middengebied wordt breed gesteund. Laat het bos in stand.
- Het model waarin de panelen de weg begeleiden is beter dan concentratie in het middengebied.
- Maar ook vinden sommigen windenergie én zonnevelden bij Zurich te veel. Dus geen behoefte aan zonnevelden, wel bestaat de wens voor een wandelpad en een strandje.
- Nog uit te zoeken: de mogelijke slagschaduw van windturbines op de zonnepanelen; de effecten op de honingbijen waarvan de kasten aan de zuidkant van het gebied staan.
- Het zoekgebied bevat per abuis een perceel dat niet van Rijkswaterstaat is. Dit wordt aangepast.
- Samenwerking op het gebied van techniek: een middenstation (transformator) op Zurich is ook voor andere projecten van DNA van belang. Het is vreemd dat een kabel door de dijk niet door iedereen kan worden gebruikt. De samenwerking moet beter.

3. Volgende stappen

Joost van de Beek, projectmanager van het project Afsluitdijk, sloot de eerste bijeenkomst vorige maand ook af. Toen met de constatering dat alle opmerkingen hem wat deden 'duizelen'. De vele vragen zijn wel heel waardevol gebleken. Vandaag zijn antwoorden gedeeld, aan de tafels was een levendige en constructieve discussie. Puzzelstukjes komen op hun plek.

Voor het gebied rond Zurich tekent zich een duidelijk voorkeur af: geen panelen in de centrale driehoek, wel als begeleiding van de weg in de tussengebieden met de op- en afritten. Hij maakt nog een voorbehoud, maar hij kan zich goed indenken dat Rijkswaterstaat daarin meegaat. Voor de invulling bij Den Oever leven nog tal van vragen. Heel vervelend is dat de uitnodiging voor de eerste bijeenkomst niet goed bij de betrokkenen terecht is gekomen. Daarvoor oprecht excuus. Graag wil Rijkswaterstaat alsnog op de vragen ingaan in een volgend gesprek, gericht op het gebied Den Oever.

Joost legt uit dat Rijkswaterstaat halverwege september het ontwerpplan ter inzage wil leggen. Uit de reacties van de aanwezigen constateert hij dat aan de Friese kant geen behoefte is om voor die tijd nog een derde algemene bijeenkomst te houden. Voor de invulling bij Den Oever organiseert Rijkswaterstaat over een paar weken wel een aparte bijeenkomst bij Tocardo met de meest betrokkenen. Nieuwe ontwikkelingen worden aan iedereen gemeld. Denk aan de uitkomsten van het ecologische onderzoek. Bij dat onderzoek wordt de Vogelringgroep direct betrokken. Joost roept verder de aanwezigen vooral op om Rijkswaterstaat met vragen te benaderen, als die er zijn.

Verder is een mooie bijvangst dat ook voor de gebiedsbrede aanpak in het gebied Makkum-Zurich door aanwezigen een aantal interessante suggestie zijn gedaan. Daar gaat DNA mee aan de slag.

Als iemand een individueel belang heeft, meldt u dan via afsluitdijk@rws.nl voor een gesprek. Het verslag van de bijeenkomst wordt binnenkort rondgestuurd.

Jannemarie de Jonge sluit de bijeenkomst om 22.00 uur af – met dank voor ieders betrokken inzet. Een deelnemer geeft een compliment voor de aanpak van Rijkswaterstaat, er volgt applaus.

Bijlage 1: Lijst met aanwezigen

Presentielijst Stakeholdersbijeenkomst 8/6
 = Plan Energie Afsluiting =

NAAM	ADRES
Fenna Poog	Stontelerweg 2 Den Oever
Grentje Poog Boersma	Sluismeester A de Visserstr 14
Popke de Vliet	Hornwerderstrand
ERIK SALVEND	Zurich edig@home.nl
Willem Limburg	sluismeester A de Visserstr
E. Wesseling	Sluismeester A de Visserstr. 12
J. Ermens	" " " 2 D.O.
Joselineke Duijndam	"De Welstand" wvw de.welstand.nl
Geert Ermens	Den Oever
Ban Zomer dijk	KARITATIUM MUSEUM
Ruud Grooten	Zesich
Sies van den Berg	Zurich PBZ
Sophie vd Horst	info@pbmakum.nl
Francois Koornstra	geelgeerd@hotmail.com
Geert Geel	stijstra@hetnet.nl
Boltje Lyba	t.pielman@twe.nl
T. He Pielman	balikerdejong@home.nl
ADRI BAKKER	
Bob Bakker k'zomel	b.bakker.kwz@gmail.com